

Yttrande från Närlunda vägförening om Översiktsplanen.

I en inlägga till kommunen har Närlunda vägförening bett kommunen förtydliga sitt ställningstagande för det system man nu tillämpar med enskild väghållning i kommunens centralorter. Även Länsstyrelsen och trafikverket har haft liknande önskemål.

Det svar som kommunen presenterar i den reviderade version av Översiktsplanen som kommunen nu ställer ut är inte alls ett svar på det som frågan gäller. Det ser faktiskt ut som om kommunen avsiktligt missförstår det hela.

”Ekerö kommun avser även fortsättningsvis att tillämpa enskilt huvudmannaskap för vägar i detaljplanerade områden och ej statliga vägar på landsbygden. De särskilda skäl som kommunen framhåller, är att enskilt huvudmannaskap utgör en enhetlig förvaltningsmodell i kommunen och att det inte är rationellt ur drift- och kostnadsperspektiv att tillskapa enklaver med kommunal väghållning. Om det skulle bli aktuellt att överta huvudmannaskapet för de vägar som för närvarande är enskilda, kan det innebära höga kostnader för kommunen. Enligt likställighetsprincipen blir kommunen då skyldig att upprusta vägarna till kommunal standard. De enskilda vägarna har nu en mycket varierad standard.

Vägar med kollektivtrafik har i huvudsak kommunal eller statlig huvudman.”

sid 88, Översiktsplan Ekerö Kommun, Utställningshandling 2017-06-12

Som man framhåller finns det en gammal tradition med enskilt huvudmannaskap i kommunen. Den har varit ändamålsenlig i de olika sommarstugeområden och liknande, och på sådana platser fyller de fortfarande sin funktion väl. Det som Närlunda vägförening ifrågasätter är inte detta. Det som vägföreningen motsätter sig är att kommunens två huvudorter, Ekerö centralort samt Stenhamra, ska fortsatt skötas av privatpersoner genom de två vägföreningarna Närlunda Vägförening respektive Stockby Vägförening. Att åberopa den s k likställighetsprincipen, går tvärs emot Plan och bygglagen där det föreskrivs att kommunen ska vara huvudman för allmän platsmark inom detaljplanelagt område om det inte finns särskilda skäl. Att blanda ihop en grusväg på ren landsbygd, med en asfalterad gata i en ”småstad” handlar inte om likställighetsprincip. Att då luta sig mot ett kommunstyrelsebeslut från år 1988 ,att det alltid är särskilda skäl bedöms vara inkorrekt. Dessa s k särskilda skäl skall alltid redovisas separat.

”Vägar med kollektivtrafik har i huvudsak kommunal eller statlig huvudman”

Ovan citat tycks inte stämma helt.

Ekvägen-Granbacksvägen-Närlundavägen, Väsbyvägen och Sanduddsvägen, är vägar där det är enskilt huvudmannaskap.

Utmed dessa vägar bor tusentals invånare.

Här gäller tydligen inte tidigare åberopade likställighetsprincip.

"Enligt likställighetsprincipen blir kommunen då skyldig att upprusta vägarna till kommunal standard."

Närlunda vägförening önskar ett klarläggande och förtydligande vad som menas med en svepande formulering som "kommunal standard".

Att fortsätta med vägföreningssystemet i huvudorterna är både otidsenligt och bakåtsträvande. Kommunen vill se en framtid i centralorterna som är både dynamisk och flexibel. En "småstad" ska växa fram med "nära till allt". Man ser att "trycket" på Ekerö är stort och kommer även att öka med den förbättrade tillgänglighet som nya och förbättrade tillfartsvägar innebär. Vilka är då skälen till att bibehålla systemet med enskilt huvudmannaskap i de två tätorterna? Den frågan har kommunen inte svarat på!

Det finns däremot fler tydliga skäl till att kommunen ska ta på sig ansvaret för skötseln i de två tätorterna.

1. Plan- och Bygglagen förordar det starkt.
2. Det är också det normala förhållandet i Sveriges kommuner.
3. Förvaltning innebär inte bara att ploga och sopa gator samt klippa gräsmattor. För att ett förvaltande ska vara ansvarsfullt krävs att det tillvaratar ett bredare allmänintresse. Att det kan ta beslut som är svåra i det korta perspektivet men kloka i ett längre perspektiv. Det är svårt att begära att privatpersoner ska ta det ansvaret.
4. Översiktsplanen önskar en framtid där det finns en offentlig miljö med kvalitativa mötesplatser för alla åldrar. Idag lyser de starkt med sin frånvaro. Ekerö centrumanläggning är ett lysande undantag. Men hur är det i övrigt? Varför har inte kommunen känt ett engagemang för detta? Man begär att privatpersoner ska ta det ansvaret.
5. En del av svaret på hur det blivit så kan man se i hur stadsdelarna vuxit fram: Närlunda och Tråkvista består av en rad olika enskilda exploateringsområden med svaga länkar mellan sig. Lundhagen är ett sommarstugeområde som okontrollerat permanentats. Gemensamt för hela tätorten är en ofta fattig och svag offentlig miljö.
6. Kommunens förvaltning är mycket mager ur vissa aspekter. Det är inte så underligt. Man förvaltar ju inte den offentliga miljön utom en del transportsträckor mellan de olika vägföreningsområdena. Inte undra på att man har svårt att behålla sin personal. Ofta har t ex "trafikaren" på kommunen varit nyexaminerad eller nära på, och han/hon har snart gått vidare till mer spännande uppgifter hos annan uppdragsgivare. Det är länge sedan kommunen hade en landskapsarkitekt anställd. Man kunde tro att det är en landsortskommun.
7. Kommuner är i dag till stor del beställarorganisationer. För att kunna beställa och sedan kunna avgöra vad det är man fått behövs kunskap. Detta behövs för att inte kommunen helt ska sitta i famnen på olika privata byggherrar, som inte nödvändigtvis har ett bredare perspektiv på sin verksamhet.
8. Närlunda vägförening har upprepat erfarit att kommunen är slarvig i sin hantering av olika nybyggnationer. Senast var i somras, som kommunen skickade ett färdigt förfrågningsunderlag, alltså i det närmaste bygghandlingar, som hade en hel rad svagheter. En del beror antagligen på att byggherrens egenintresse gått före ett bredare allmänintresse. En

annan del beror antagligen på en för svag kravställan från kommunen.
Ekerö kommun riskerar åter att få en fattig och svag offentlig miljö.

Avslutningsvis anser Närlunda vägförening att det är riskabelt, att lita till frivilliga krafter av lekmän för förvaltningen av tätorterna.
Det borde vara ett samhällsansvar.

Ekerö 2017-09-14

För styrelsen i Närlunda vägförening

Thomas Sjökvist / ordförande